

Дані про авторів

Молнар Олександр Сергійович,

к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки, підприємництва та торгівлі, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ORSID : <https://orcid.org/0000-0002-4509-2602>

e-mail: Kaf-et@uzhnu.edu.ua

Гарапко Михайло Сергійович,

магістр, економічний факультет, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

e-mail: Kaf-et@uzhnu.edu.ua

Звонар Олег Альбертович,

магістр, економічний факультет, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

e-mail: Kaf-et@uzhnu.edu.ua

Data about the authors

Oleksandr Molnar,

Ph.D. of Economics, Associate Professor, Head of the Department of Economics, Entrepreneurship and Trade of the Uzhgorod National University

e-mail: Kaf-et@uzhnu.edu.ua

Mykhailo Hrapko,

Master, Faculty of Economics, Uzhgorod National University

e-mail: Kaf-et@uzhnu.edu.ua

Oleh Zvonar,

Master, Faculty of Economics, Uzhgorod National University

e-mail: Kaf-et@uzhnu.edu.ua

УДК 330.101.541:658.7:005.44

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18036750>

КИРЛИК Н. Ю.

Глобалізація та логістичні процеси в економіці країни

Предметом дослідження є глобалізація та логістичні процеси в економіці країни.

Метою дослідження є дослідити взаємозв'язок глобалізації та логістичних процесів в економіці країни.

Методи дослідження. У статті використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. У статті охарактеризовано різносторонній вплив глобалізації на логістичні процеси в економіці країни. Розглянуто різні аспекти впливу логістичних процесів на економіку країни. Доведена необхідність гармонізації українських логістичних стандартів з міжнародними.

Висновки. Глобалізація та логістика є двома взаємопов'язаними силами, які мають значний вплив на економіку країни. Глобалізація, що визначається як зростаюча взаємозалежність країн через транскордонний рух товарів, послуг, капіталу та інформації, створила нові ринки та можливості для бізнесу. Водночас, вона також посилила конкуренцію та вимагає від підприємств бути більш ефективними та чутливими до потреб клієнтів. Логістика, з іншого боку, є процесом планування, впровадження та контролю ефективного та результативного потоку та зберігання товарів, послуг та пов'язаної інформації від точки походження до точки споживання з метою задоволення вимог клієнтів. Ефективні логістичні процеси мають важливе значення для підприємств, щоб конкурувати на глобальному ринку, даючи можливість їм знижувати витрати, покращувати рівень обслуговування клієнтів та виходити на нові ринки.

Ключові слова: логістичні процеси, економіка країни, глобалізація, ефективність, ланцюги поставок, міжнародна торгівля, логістичні стандарти, логістичні технології, логістична інфраструктура, приватний капітал.

NATALIA KYRLYK

Globalization and logistics processes in the country's economy

The subject of the study is globalization and logistics processes in the country's economy.

The purpose of the study is to investigate the relationship between globalization and logistics processes in the country's economy.

Research methods. *The article uses the dialectical method of scientific knowledge, the method of analysis and synthesis, the comparative method, and the method of data generalization.*

Results of the work. *The article characterizes the multifaceted impact of globalization on logistics processes in the country's economy. Various aspects of the impact of logistics processes on the country's economy are considered. The need to harmonize Ukrainian logistics standards with international ones is proven.*

Conclusions. *Globalization and logistics are two interrelated forces that have a significant impact on the country's economy. Globalization, defined as the growing interdependence of countries through the cross-border movement of goods, services, capital, and information, has created new markets and opportunities for business. At the same time, it has also increased competition and requires enterprises to be more efficient and sensitive to customer needs. Logistics, on the other hand, is the process of planning, implementing, and controlling the efficient and effective flow and storage of goods, services, and related information from the point of origin to the point of consumption in order to meet customer requirements. Efficient logistics processes are essential for businesses to compete in the global marketplace, allowing them to reduce costs, improve customer service, and enter new markets.*

Keywords: *logistics processes, national economy, globalization, efficiency, supply chains, international trade, logistics standards, logistics technologies, logistics infrastructure, private equity.*

Постановка проблеми. Взаємозв'язок між глобалізацією та логістикою має значний вплив на економіку країни. Ефективні логістичні процеси можуть допомогти підприємствам підвищити конкурентоспроможність, залучити іноземні інвестиції та створити нові робочі місця. З іншого боку, неефективні логістичні процеси можуть призвести до збільшення витрат, зниження рівня обслуговування клієнтів та втрати конкурентоспроможності. Наприклад, країни з розвинутою логістичною інфраструктурою, такою як порти, дороги та залізниці, мають тенденцію залучати більше іноземних інвестицій та експортувати більше товарів. Крім того, країни з ефективними логістичними процесами мають тенденцію мати більш високий рівень економічного зростання та більш високий рівень життя. З огляду на вищезазначене, очевидно, що глобалізація та логістика є двома взаємопов'язаними силами, які мають значний вплив на економіку країни. Країни, які хочуть скористатися перевагами глобалізації, повинні інвестувати в розвиток ефективних логістичних процесів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Д. Хелд, Е. МакГрю, Д. Голдблатт, Д. Перратон розглядають різні виміри глобалізації, включаючи економічні аспекти та їх вплив на логістику. М. Крістофер та Т. Фрідман розглядають, як компанії можуть ефективно управляти ланцюгами поставок у глобальному середовищі, що прямо пов'язано з глобалізаційними процесами, а також описують вплив глобалізації на економіку та бізнес, зокрема, як ІТ-технології та логістика

сприяють вирівнюванню конкурентних можливостей у світі. Важливо відзначити внесок українських дослідників (Азаренкова Г.М., Борисенко І.І., Жарська І.О., Мішина С.В., Тридід О.М.), які зосереджуються на окремих аспектах глобалізаційних процесів та їх впливі на логістичну систему України, дослідженні впливу глобалізації на регіональний розвиток України. Логістичні хаби та транспортні коридори відіграють важливу роль у стимулюванні економічного зростання регіонів, забезпечуючи доступ до ринків, залучаючи інвестиції та сприяючи створенню нових робочих місць. Однак, питання взаємозв'язку глобалізації та логістичних процесів в економіці країни вивчено з урахуванням сучасних викликів та тенденцій недостатньо і тому потребує подальшого вивчення.

Мета статті – дослідити роль і значення логістики як інструменту для ефективного функціонування бізнесу та її вплив на розвиток національної економіки.

Виклад основного матеріалу. Глобалізація та логістичні процеси є двома важливими рушіями сучасної економіки, які тісно взаємопов'язані. Глобалізація, з одного боку, створює можливості для розширення ринків, залучення іноземних інвестицій та трансферу технологій. З іншого боку, вона вимагає від підприємств та країн адаптації до все більш конкурентного середовища. Саме тут логістичні процеси відіграють важливу роль, забезпечуючи ефективний потік товарів, інформації та фінансів між різними учасниками глобального ринку.

Вплив глобалізації на логістичні процеси:

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

- Зростання обсягів міжнародної торгівлі: глобалізація призводить до збільшення обсягів міжнародної торгівлі, що, в свою чергу, вимагає розширення логістичної інфраструктури та впровадження нових технологій.

- Зміна структури ланцюгів поставок: глобалізація призводить до формування складних глобальних ланцюгів поставок, в яких виробництво та дистрибуція товарів розподілені між різними країнами. Це вимагає від логістичних компаній забезпечення координації та управління цими складними ланцюгами.

- Посилення конкуренції: глобалізація посилює конкуренцію між компаніями, що змушує їх шукати шляхи зниження витрат та підвищення ефективності. Логістичні процеси є однією з основних областей, де компанії можуть досягти цих цілей.

- Підвищення вимог до якості та швидкості доставки: глобалізація призводить до підвищення вимог споживачів до якості та швидкості доставки товарів. Це вимагає від логістичних компаній забезпечення високого рівня сервісу та впровадження нових технологій, таких як електронна комерція та системи відстеження вантажів.

Вплив логістичних процесів на економіку країни:

- Зниження витрат на транспортування та зберігання товарів: ефективні логістичні процеси дають можливість знизити витрати на транспортування та зберігання товарів, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності національних підприємств.

- Прискорення товарообігу: ефективні логістичні процеси дають можливість прискорити товарообіг, що сприяє збільшенню обсягів виробництва та торгівлі.

- Покращення інвестиційного клімату: розвинена логістична інфраструктура та ефективні логістичні процеси є важливим фактором для залучення іноземних інвестицій.

- Підвищення рівня життя населення: ефективні логістичні процеси забезпечують доступність товарів та послуг для населення за доступними цінами, що сприяє підвищенню рівня життя.

Приклади впливу в Україні:

- Розвиток логістичної інфраструктури (будівництво доріг, портів, аеропортів) сприяє збільшенню обсягів експорту та імпорту товарів.

- Впровадження сучасних логістичних технологій (електронна комерція, системи управління ланцюгами поставок) дає можливість українським підприємствам конкурувати на міжнародних ринках.

- Розвиток транспортно-логістичних центрів дає можливість консолідувати вантажі та оптимізувати маршрути доставки, що знижує витрати на транспортування.

Взаємозв'язок між глобалізацією та логістикою можна розглядати з кількох точок зору:

- Глобалізація як драйвер розвитку логістики: глобалізація створила зростаючий попит на логістичні послуги, оскільки підприємства прагнуть вийти на нові ринки та постачати продукцію клієнтам по всьому світу. Це призвело до розвитку більш складних та інтегрованих логістичних мереж, а також до впровадження нових технологій, таких як системи управління ланцюгами поставок (SCM) та електронна комерція.

- Логістика як фактор глобалізації: ефективні логістичні процеси є важливим фактором глобалізації, оскільки вони дають можливість підприємствам знижувати витрати, покращувати рівень обслуговування клієнтів та виходити на нові ринки. Наприклад, розвиток контейнерних перевезень та інших видів інтермодальних перевезень значно знизив вартість транспортування товарів, що зробило можливим для підприємств конкурувати на глобальному ринку.

- Вплив глобалізації на логістичні процеси: глобалізація також вплинула на логістичні процеси, зробивши їх більш складними та вимогливими. Наприклад, підприємствам необхідно враховувати різні нормативні вимоги, культурні відмінності та мовні бар'єри при веденні бізнесу на міжнародному рівні. Крім того, глобалізація створила нові ризики для ланцюгів поставок, такі як політична нестабільність, природні катастрофи та тероризм.

Глобалізація та логістичні процеси є двома сторонами однієї проблеми. Глобалізація створює можливість для розвитку економіки, але ефективна реалізація цих можливостей вимагає розвитку логістичної інфраструктури та впровадження сучасних логістичних технологій. Ефективні логістичні процеси, в свою чергу, сприяють підвищенню конкурентоспроможності національних підприємств, залученню іноземних інвестицій та підвищенню рівня життя населення. Україна має значний потенціал для розвитку логістичної інфраструктури та впровадження сучасних логістичних технологій, що дасть можливість їй повною мірою скористатися можливостями, які надає глобалізація. Подальший розвиток логістичної галузі в Україні потребує комплексного підходу, який включає в себе вдосконалення

нормативно–правової бази, залучення інвестицій у розвиток інфраструктури та стимулювання впровадження інноваційних технологій. Важливим аспектом є гармонізація українських логістичних стандартів з міжнародними, що сприятиме інтеграції України у світову економіку та спростить транскордонні перевезення. Важливим фактором успіху є також розвиток людського капіталу в логістичній сфері. Підготовка кваліфікованих фахівців, здатних управляти складними логістичними процесами та впроваджувати нові технології, є необхідною умовою для підвищення ефективності та конкурентоспроможності українських підприємств. Організація навчальних програм, тренінгів та стажувань для працівників логістичної галузі сприятиме підвищенню їх професійного рівня та адаптації до сучасних вимог ринку. Не менш важливим є розвиток державно–приватного партнерства у логістичній сфері. Залучення приватного капіталу до будівництва та модернізації логістичної інфраструктури надасть можливість прискорити цей процес та забезпечити впровадження сучасних технологій. Держава, в свою чергу, має забезпечити сприятливе регуляторне середовище та створити стимули для залучення інвестицій у галузь. Враховуючи стратегічне розташування України, особливу увагу слід приділити розвитку транзитного потенціалу країни. Модернізація транспортних коридорів, спрощення митних процедур та впровадження електронного документообігу сприятимуть збільшенню обсягів транзитних вантажів та перетворенню України на важливий логістичний хаб у регіоні. Це, в свою чергу, позитивно вплине на економіку країни та сприятиме залученню додаткових інвестицій. Глобалізація і логістичні процеси є двома взаємопов'язаними та взаємопідсилюючими факторами в сучасній економіці. Глобалізація стимулює розвиток логістики, оскільки розширює ринки та збільшує обсяги міжнародної торгівлі. Водночас, ефективна логістика є необхідною умовою для успішної глобалізації, оскільки забезпечує своєчасну та економічно вигідну доставку товарів і послуг між країнами. Глобалізація посилює конкуренцію та вимагає швидкої адаптації логістичних процесів. Підвищення ефективності взаємозв'язку досягається шляхом:

- Інтеграції: створення єдиних інформаційних систем для координації ланцюгів поставок.
- Автоматизації: впровадження сучасних технологій (IoT, AI) для оптимізації перевезень та складського господарства.

- Спеціалізації: розвиток логістичних кластерів та зон вільної торгівлі для концентрації ресурсів.
- Розвитку інфраструктури: модернізація транспортних шляхів та покращення прикордонного контролю.
- Гармонізації стандартів: узгодження нормативних вимог для спрощення міжнародної торгівлі.

Висновки

Глобалізація та логістика є двома взаємопов'язаними силами, які мають значний вплив на економіку країни. Глобалізація, що визначається як зростаюча взаємозалежність країн через транскордонний рух товарів, послуг, капіталу та інформації, створила нові ринки та можливості для бізнесу. Водночас, вона також посилила конкуренцію та вимагає від підприємств бути більш ефективними та чутливими до потреб клієнтів. Логістика, з іншого боку, є процесом планування, впровадження та контролю ефективного та результативного потоку та зберігання товарів, послуг та пов'язаної інформації від точки походження до точки споживання з метою задоволення вимог клієнтів. Ефективні логістичні процеси мають важливе значення для підприємств, щоб конкурувати на глобальному ринку, даючи можливість їм знижувати витрати, покращувати рівень обслуговування клієнтів та виходити на нові ринки.

Список використаних джерел:

1. Бородіна О. А., Ляшенко В. І. Повоєнне відновлення економіки: світовий досвід та спроба його адаптації для України. Вісник економічної науки України. 2022. № 1. С. 121–134.
2. Гаврилко П. П., Колодійчук А. В., Важинський Ф. А., Індус К. П. Міжнародні фінанси і фінансовий менеджмент в задачах та прикладах: навчальний посібник. Львів: Вид–во ННБК «АТБ», 2020. 161 с.
3. Гаврилко П. П., Колодійчук А. В., Каганець–Гаврилко Л. П., Гуштан Т. В., Крамченко Р. А. Конкурентні технології в міжнародній економіці: підручник. Львів: Вид–во ННБК «АТБ», 2023. 184 с.
4. Гаврилко П. П., Колодійчук А. В., Лазур С. П., Важинський Ф. А. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах: навчальний посібник. Львів: Вид–во ННБК «АТБ», 2019. 258 с.
5. Гаврилко П. П., Колодійчук А. В., Молнар О. С., Василюх Н. В., Булеца Н. В., Герзанич В. М., Маргітич В. В. Міжнародний логістичний менеджмент: підручник. Львів: Вид–во ННБК «АТБ», 2025. 176 с.

6. Гаврилко П. П., Лалакулич М. Ю., Колодійчук А. В. Основні фактори виникнення кризових явищ на промислових підприємствах. Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.–техн. праць. 2012. Вип. 22 (4). С. 158–164.

7. Жарська І. О. Логістика: навч. посіб. Одеса: ONEU, 2019. 209 с.

8. Колодійчук А. В. Інноваційний розвиток промисловості: завдання управління при врахуванні умов недосконалої конкуренції: монографія. Львів: Ліга–Прес, 2015. 324 с.

9. Колодійчук А. В. Інформація як фактор інноваційного розвитку економіки. Формування ринкових відносин в Україні. 2012. № 5/1(132). С. 58–62.

10. Колодійчук А. В., Гуштан Т. В., Молнар О. С., Василюха Н. В., Чобаль Л. Ю. Міжнародні перевезення в міжнародній економіці: підручник. Львів: Вид–во НН–ВК «АТБ», 2021. 189 с.

11. Колодійчук А. В., Пісний В. М., Семчук Ж. В. Сутність інновацій, структура та основні етапи інноваційного процесу. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19 (9). С. 191–196.

12. Тридід О. М., Азаренкова Г. М., Мішина С. В., Борисенко І. І. Логістика: навч. посібник. К.: Знання, 2008. 566 с.

References:

1. Borodina, O. A., & Lyashenko, V. I. (2022). Povoyenne vidnovlennya ekonomiky: svitovyy dosvid ta sproba yoho adaptatsiyi dlya Ukrayiny [Post-war economic recovery: world experience and an attempt at its adaptation for Ukraine]. *Visnyk ekonomichnoyi nauky Ukrayiny – Bulletin of Economic Science of Ukraine*, 1, 121–134. [in Ukrainian].

2. Havrylko, P. P., Kolodiychuk, A. V., Vazhynskyy, F. A., & Indus, K. P. (2020). Mizhnarodni finansy i finansovy menedzhment v zadachakh ta prykladakh [International finance and financial management in problems and examples]: Textbook. Lviv: ATB Publishing. [in Ukrainian].

3. Havrylko, P. P., Kolodiychuk, A. V., Kahanets–Havrylko, L. P., Hushtan, T. V., & Kramchenko R. A. (2023). Konkurentni tekhnolohiyi v mizhnarodniy ekonomitsi [Competitive technologies in the international economy]: Textbook. Lviv: ATB Publishing. [in Ukrainian].

4. Havrylko, P. P., Kolodiychuk, A. V., Lazur, S. P., & Vazhynskyy, F. A. (2019). Mizhnarodna ekonomika v tablytsyakh, skhemakh, formulakh, zadachakh i prykladakh [International Economics in Tables, Schemes, Formulas, Problems and Examples]: Textbook. Lviv: ATB Publishing. [in Ukrainian].

5. Havrylko, P. P., Kolodiychuk, A. V., Molnar, O. S., Vasylykha, N. V., Buletsa, N. V., Herzanych, V. M., & Marhitych, V. V. (2025). Mizhnarodny lohistychnyy menedzhment

[International Logistics Management]: Textbook. Lviv: ATB Publishing. [in Ukrainian].

6. Havrylko, P. P., Lalakulych, M. Yu., & Kolodiychuk, A. V. (2012). Osnovni factory vynyknennya kryzovykh yavlyshch na promyslovykh pidpryyemstvakh [The main factors of emergence of crisis phenomena in industrial enterprises]. In *Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny [Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine]: Vol. 22 (4) (pp. 158–164)*. [in Ukrainian].

7. Zharska, I. O. (2019). Lohistyka [Logistics]: Textbook. Odessa: ONEU. [in Ukrainian].

8. Kolodiychuk, A. V. (2015). Innovatsiynyy rozvytok promyslovosti: zavdannya upravlinnya pry vrakhuvanni umov nedoskonaloyi konkurentsiji [Innovative development of industry: the tasks of management taking into account the conditions of imperfect competition]. Lviv: League Press. [in Ukrainian].

9. Kolodiychuk, A. V. (2012). Informatsiya yak faktor innovatsiynoho rozvytku ekonomiky [Information as a factor of innovation development of the economy]. In *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini [Formation of market relations in Ukraine]: Vol. 5/1 (132) (pp. 58–62)*. [in Ukrainian].

10. Kolodiychuk, A. V., Hushtan, T. V., Molnar, O. S., Vasylykha, N. V., & Chobal, L. Yu. (2021). Mizhnarodni perevezennya v mizhnarodniy ekonomitsi [International transportation in the international economy]: Textbook. Lviv: ATB Publishing [in Ukrainian].

11. Kolodiychuk, A. V., Pisnyy, V. M., & Semchuk, Zh. V. (2009). Sutnist' innovatsiy, struktura ta osnovni etapy innovatsiynoho protsesu [The essence of innovation, the structure and the main stages of the innovation process]. In *Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny [Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine]: Vol. 19 (9) (pp. 191–196)*. [in Ukrainian].

12. Trydid, O. M., Azarenkova, H. M., Mishyna, S. V., & Borysenko, I. I. (2008). Lohistyka [Logistics]: Textbook. K.: Znannya. [in Ukrainian].

Дані про автора

Кирлик Наталія Юрїївна,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та торгівлі ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6592-1877>
e-mail: nataliya.kyrlyk@uzhnu.edu.ua

Data about the author

Natalia Kyrlyk,

Ph.D. of Economics, Associate Professor, Associate Professor Department of Economics, Entrepreneurship and Trade of the Uzhhorod National University

e-mail: nataliya.kyrlyk@uzhnu.edu.ua